

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah'a şükürler olsun ki, Müslüman bir anne-babadan dünyaya geldik. Bu yalnızca ve yalnızca Cenâb-ı Mevlâ'nın (c.c) fazlı, lütfu ve keremidir. Bu yüzden Allah'a (c.c) milyonlarca, trilyonlarca hamdü senâlar olsun.

Bugün bir gayr-i müslim, bir Yahudi, bir hristiyan ne kadar hayır ve sâlih amel yaparsa yapsın, Peygamber Efendimiz'e (s.a.v) îman etmediği için, onların gideceği yer cehennemdir. Onlar yaptıklarının karşılığını bu dünyada göreceklerdir.

Dolayısıyla cennetin anahtarı "La ilahe illallah, Muhammedür Resûlullah"tır. Başka da yolu yoktur. İşte bu anahtarı elimize aldığımızdan, Cenâb-ı Mevlâ'ya (c.c) hamdü senalar olsun ve bunun idamesini bize nasib eylesin. Bizi bu dünyada Müslüman olarak yarattığı gibi, kabirde ve haşirde de Müslüman olarak haşreylesin.

Muhterem kardeşlerim!

Malûmunuz, İslâm dini üç bölümden ibarettir.

Birincisi îtikadî konular ki, biz bunu zaman zaman açıklıyoruz ve yine bu konuya sizin dikkatinizi çekmek istiyoruz. Öncelikle îtikadın sağlam olması gerekir. Allah (c.c) ne buyurmuş ise, gözümüzün gördüğünden daha fazla, O'nun buyurduğu şeylere inanır, îman ederiz.

Resûlullah (s.a.v) ne buyurmuş ise, bize gelen kaynak durumuna göre, aynı şekilde, Allah'ın (c.c) buyurduğu emir ve yasaklar gibi, O'na da inanırız.

Bir kişi kalkar da:

- Ben Allah'ın (c.c) emirlerine uyarım, ancak, peygamberi kabul etmem, derse, hâşâ, hâşâ O, Allah'a da iman etmemiş olur. Allah'ı (c.c) tanıyan, Resûlullah'ı da (s.a.v) kabul etmek mecburiyetindedir. Çünkü Cenâb-ı Mevlâ (c.c), Kur'ân-ı Kerîm'in birçok âyetlerinde:

"Kim Peygambere itaat ederse, O Allah'a itaat etmiş olur."

"Allah'a ve Resûlü'ne itaat ediniz." buyurmuştur.

Peygamber Efendimiz (s.a.v):

"Bir zaman gelecek ümmetim zenginleşecek ve koltuklarına yaslanmış oldukları halde, ben Kur'ân-ı kabul ederim, fakat peygamberin getirdiklerini, kabul etmem diyecek, onlar bilsinler ki, benim dediğim de Allah'ın dediği gibidir." (Ahmed b. Hanbel, Müsned, 17213.) buyurarak sanki bu günümüzü işaret etmiştir. İşte bu yüzden, bir Müslümanın dört dörtlük tâbi olması gereken iki şey var, onlar Kur'ân-ı Kerîm ve Resûlullah'ın (s.a.v) sünnetidir.

Bundan başka, bir insanın şeyhi veya mürşidi de olsa, babası veya üstadı da olsa, bize söylenmiş olan, eğer Allah'ın (c.c) kelâmı; Kur'ân-ı Kerîm ve Resûlullah'ın (s.a.v) sünnetine uygun ise onu alırız ve ona uyarız, bizim ölçümüz, Kur'ân-ı Kerîm ve Sünnet-i Seniyye'dir.

Eğer bu ölçüye uymaz ise kim söylerse söylesin, ona uymamız uygun olmaz. Bizzat Peygamber Efendimiz (s.a.v):

“Allah'a isyan olan yerlerde, mahlûka itaat olmaz” buyurmuştur. (*Keşfûl Hafa: 3076*)

İnsana anne-babası, eşi, kocası, kim söylerse söylesin, ölçümüz Kur'ân-ı Kerîm ve Sünnet-i Seniyye'dir.

İslâm'da ikinci bölüm, “ibadettir” îmandan sonra ikinci sırada “ibadet” gelir. Buna da çok dikkat etmemiz lazımdır.

İslâm'da üçüncü bölüm ise “ahlâktır”, şimdi ise sohbetimizde “ahlâk” konusu üzerinde duracağız.

Muhterem kardeşlerim!

İslâm dini bütün güzellikleri içerisinde toplamıştır. Onun için Müslümanın üzerindeki “hak” ve “hukuk” çoktur. Allah'ın (c.c) hakkı vardır, Resûlullah'ın (s.a.v) hakkı vardır, anne-baba hakkı vardır, evlatların, eşlerin, komşuların ve diğer Müslümanların hakkı vardır.

Aslında bu hakları hem çok iyi bilip, hem de tatbik edebilmek için “Siyer-i Nebi”yi çokça okumak gerekir. Yani Peygamber Efendimiz'in (s.a.v) hayatını çok iyi bilmek gerekir. Çünkü O, (s.a.v) bütün ümmete en iyi örnektir. O'nun (s.a.v) yaptığı her hareket, bizim için çok önemli olmakla beraber, bu hayatta mutlu olmamıza da bir sebeptir. İşte bunun için biraz genel olarak Müslümanın hakları üzerinde duracağız.

Muhterem kardeşlerim!

“İslâm” kelimesinin iki anlamı vardır. Birincisi “İslâm” kelimesinin kökü “silm”den gelir, mânâsı, sulh, barış demektir. Bu nedenle, bir Müslümanın diğer Müslümanlara karşı barışçıl olması gerekir.

Cenâb-ı Mevlâ (c.c) Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle buyuruyor:

“Onunla beraber olan Müslümanlar kâfirlere karşı çok katı kalpli, Müslümanlara karşı çok şefkatlidirler.” (*Maide, 54*)

Resûlullah Efendimiz (s.a.v) zamanında, Bedir Savaşı'nda “aşere-i mübeşşere”den olan Ebû Ubeyde b. Cerrah (r.a) öz babasını öldürmüştür, çünkü babası müşriklerin safında Müslümanlara karşı savaşıyordu.

Hz. Ebû Bekir Sıddık (r.a) büyük oğlu Abdullah'a; meydana çıkıp kendisiyle savaşması için çağrıda bulunduğu zaman, Resûlullah Efendimiz (s.a.v) bu duruma müdahale ederek:

- Yâ Ebû Bekir! Bizi üzme, sen benim gözüm kulağımsın çıkma, buyurmuştur.

Zaten daha sonra Hz. Ebû Bekir (r.a) 'in büyük oğlu Abdullah (r.a) da Müslüman olmuştur. Müslüman olduktan sonra bir ara babası Hz. Ebû Bekir'e (r.a):

- Baba, savaş esnasında seninle karşı karşıya çarpışma fırsatını birkaç defa yakaladığım halde, seni öldürmemek için her seferinde yönümü başka tarafa çevirip uzaklaştım, dediği zaman,

Hz. Ebû Bekir Sıddık (r.a) oğlu Abdullah'a (r.a):

- Eğer ben fırsat bulsaydım seni öldürecektim, diye karşılık vermiştir.

Demek ki bu insanlar, babasını, kardeşini, oğlunu değil yalnızca İslâm'ı tanıyor. O halde biz de Müslümanlara karşı barışçıl, düşmana karşı yani şeytana karşı düşman olacağız. Onun bize düşman olduğunu Cenâb-ı Mevlâ (c.c) bizzat kendisi Kur'ân-ı Kerîm'de bize bildirmiştir.

Kıyamet günü, Cenâb-ı Mevlâ (c.c) insanlara:

“Ey İnsanlar! Ben size, şeytan sizin apaçık düşmanınızdır! Onun yolundan gitmeyin! Bana ibadet edip uyun! demedim mi?” buyuracak. (*Yasin 60-61*)

Muhterem kardeşlerim!

Allah (c.c) bizleri muhafaza eylesin. Kıyamette cehennemlik insanlar cehenneme geçtikten sonra, şeytan aleyhüllâne cehennemdekilere uğursuz ve beddua mahiyetinde bir hutbe okuyacak ve insanlara şöyle seslenecek:

- Ey İnsanlar! Allah size söz verdi ve doğruyu söyledi. Ben de size söz verdim ama size yalan söyledim. Ben sizi zorlamadım, ben sizi çağırdım. Siz de bu çağrıma cevap verip geldiniz! Ne ben sizi kurtarabilirim, ne de siz beni kurtarabilirsiniz. Öyleyse beni azarlamayın, herkes kendi nefisini azarlasın, diyecektir.

Bunları bize Kur'ân-ı Kerîm haber vermiştir. Mel'unun son hikâyesi de bu olacaktır.

İşte Muhterem kardeşlerim! Biz de hiçbir zaman, Müslüman kardeşlerimize buğz etmeyelim, kin beslemeyelim, adâvet yapmayalım, bütün bunları hep düşmana yapalım.

Bir Müslümanın, başka bir Müslümanı gördüğü zaman selâm vermesi, İslâm'ın edep ve ahlâkındandır. Bizler gerçekte az biliyoruz, ancak selâmın çok büyük fazileti vardır. Çünkü “Selâm” kelimesi Allah'ın (c.c) Esma'ül Hüsna'sındandır. Mevlâ'nın (c.c) 99 Esma'ül Hüsna'sı vardır, bunlardan birisi de “Selâm”dır. “Selâm” demek “afetten, beladan selâmet olası” demektir ve bu büyük bir duadır.

Peygamber efendimiz (s.a.v):

- Allah'a (c.c) yemin olsun ki, sizler iman etmedikçe cennete giremezsiniz ve birbirinizi sevmedikçe de, gerçek mânâda iman etmiş olamazsınız. Ben size bir şey söyleyeyim bunu yapmanız halinde birbirinizi seveceksiniz. Aranızda selâmı yaygınlaştırınız, buyurmuştur. (*Riyâz'us Sâlihîn 848; Müslim*)

Bunun için bir Müslümanın, bir Müslümanı gördüğü zaman, selâm vermesi gerekir. Ancak el öpmek sünnet değildir. Yalnız, âlim bir kimsenin, yaşlı bir kimsenin elini edeben, hürmeten öpmesi müstehaptır.

Sahabe-i Kiram, Resûlullah Efendimiz'in (s.a.v) elini öpmüştür, hatta ayaklarını da öpmüştür.

İki Müslümanın karşılaştığında müsafaha yapması sünnettir. Müsafaha; bir el değil de iki eli birden tutmak suretiyle yapılır ve müsafaha yaparken salavat-ı şerife getirmek sünnettir.

Peygamber Efendimiz (s.a.v):

- İki Müslüman karşılaştığı zaman birbirine selâm verir de sonra, iki eliyle müsafaha yaparsa, daha onların eli birbirinden ayrılmadan, Allah (c.c) onların günahlarını bağışlar, buyurmuştur.

İkinci mesele, Müslümanın davetine icabet ile ilgili, Peygamber Efendimiz (s.a.v), herkesin davetine icabet edermiş. Davete icabet, bazı mezheplerde vaciptir.

Bir Müslüman aksırdığı zaman "Elhâmdulillah" derse, ona "Yerhamükellah" demesi sünnettir.

Muhterem kardeşlerim, esnemek şeytandan, aksırmak ise Rahman'dandır.

Peygamber Efendimiz (s.a.v):

- Sizden birine esnemek geldiği zaman mümkün mertebe tutsun, eğer tutamazsa da eliyle ağzını kapatsın, buyurmuştur.

Çünkü o sırada şeytan insanlarla oynuyor ve genellikle de yemek çok yendiği ya da midenin dolu olduğu zamanlar çok oluyor.

Muhterem kardeşlerim, hele hele cemaat içerisinde sizden birinize esnemek gelirse, eliyle ağzını kapatsın, ağzını açarak esnemesin, bu, topluluk âdaba da Resûlullah'ın (s.a.v) âdabına da muhaliftir.

Dikkat ederseniz "zâkir" olan kalbe esnemenin fazla gelmediğini görürsünüz. İnsan kalbini zikre bağladığı zaman, şeytan fırsat bulup da gelemiyor, gelemeyince de esnemek gelmiyor. Size esneme geldiği zaman, kalbinizi zikre bağlayın, o esneme kaybolacaktır.

Bir Müslüman kardeşimizin hastalandığını işitirsek, mutlaka onu ziyarete gitmemiz gerekir. Bu da İslâm'ın adabı, İslâm'ın ahlâkıdır. Bu kimsenin mutlaka tanıdığımız biri olması gerekmiyor. Bir komşumuz veya tanımadığımız fakir kimseler olabilir, hele hele fakir ve kimsesizlere mutlaka gitmeliyiz.

Bir insan hasta birini ziyaret ettiği zaman, melekler ona:

- Sen çok güzel bir iş yaptın, bunun karşılığı da çok güzel. Allah (c.c) da senin günahlarını bağışlasın, derler.

Muhterem kardeşlerim, hasta ziyaretlerinde "geçmiş olsun" demek İslâmî bir söz olmayıp, bunun yerine Resûlullah'ın (s.a.v) buyurduğu gibi "kefarete olsun inşallah" demek gerekir.

Size şunu tavsiye ediyorum; ziyaret ettiğiniz hastanın durumu ne kadar ağır olursa olsun, ona moral verin, meselâ: "Maşallah seni çok iyi buldum", "ben seni böyle iyi göreceğimi

düşünmüyordum, inşallah iyileşirsin” şeklinde sözler söyleyin. “Hakkını helal et” gibi, hastanın korkmasına vesile olabilecek sözler söylemeyin! Buna çok dikkat edin ve devamlı daha önce söylediğimiz gibi ona moral verecek sözler söyleyin!

Peygamber Efendimiz (s.a.v) bir gün sıtma hastalığına yakalanmış olan yaşlı bir hastayı ziyarete gitmiş ve ona:

- Kefaret olur, iyileşirsin inşallah, buyurmuş. Hasta ise:

- Benim için iyileşmek nerde? Şu yaşlı halimle bu sıtma beni yakalamışken hiç bırakır mı? Ben öleceğim, demiş.

Peygamber Efendimiz (s.a.v) bir müddet bekledikten sonra tekrar:

- Kefaret olur ve iyileşirsin bir şey olmaz inşallah, buyurmuş. Hasta olan yaşlı zat aynı şekilde:

- Beni bu yaşlı halimle sıtma yakalamışken, hiç beni bırakır mı? deyince,

Peygamber Efendimiz (s.a.v) bir müddet bekledikten sonra üçüncü defa aynı şekilde:

- Bir şey olmaz, iyileşirsin, kefarete olur inşallah, buyurmuş.

Adam ise aynı şekilde daha önce iki defa verdiği gibi yine olumsuz cevabı verince, Peygamber Efendimiz (s.a.v) ona:

- Senin dediğin olsun, buyurmuş.

Adam daha akşam olmadan o gün vefat etmiş. Hâlbuki o adam, Peygamber Efendimiz’in (s.a.v) sözünü kabul edip:

“İnşallah ya Resûlullah! (s.a.v)” deseydi, Cenâb-ı Mevlâ (c.c) Kadir-i Mutlak ’tır, şifa verecek ve o da iyileşecekti. Peygamber Efendimiz (s.a.v) üç defa söylediği halde, O’nun (s.a.v) sözünü kabul etmedi ve vefat etti.

Muhterem kardeşlerim!

Hasta ziyaretiyle alâkalı şu çok önemli hususu da size belirtmekte fayda görüyorum. Hasta ziyaretlerinde, ziyaretimizi kısa tutup, hastanın yanından erken kalkalım. Beklemeyelim, belki hastanın acil bir ihtiyacı vardır, belki abdest tazeleyecek veya başka bir önemli sıkıntısı olabilir. Onun için hasta ziyaretlerinde, hatta bütün ziyaretlerimizde, mümkün ise işimizi bitirince hemen kalkalım ve beklemeyelim.

Peygamber Efendimiz (s.a.v) zamanında, O’nu ziyarete gelen bazı kişiler oturur ve uzun bir zaman kalkmazlardı. Peygamberimiz (s.a.v) oturduğu yerden kalkıp başka bir yere oturduğu ve yer değiştirdiği halde yine de kalkmazlardı.

Bunun üzerine Cenâb-ı Mevlâ (c.c) âyet gönderdi:

“Resûlullah çekinse de, Allah bunu söylemekten çekinmez, işinizi bitirdiğiniz zaman O’nun yanında uzun zaman beklemeyin, hemen ayrılın!” (Ahzab, 53)

Onun için bütün ziyaretlerinizde, kimi ziyaret ederseniz edin, çok beklememenizi tavsiye ediyorum. İşinizi bitirdiğiniz zaman hemen kalkın! Belki hasta utanıyor ve bize söylemeye çekiniyordur, belki bir ihtiyacı vardır. Ne demişler “ziyaretin en hayırlısı kısa olanıdır”. Zaten ziyaretin âdabı da budur.

Muhterem kardeşlerim!

Bir hadîs-i kudsîde şöyle buyuruluyor:

“Cenâb-ı Mevlâ (c.c) kıyamet gününde, bir kula şöyle seslenecek:

- Ey kulum! Ben hastalanmıştım, sen ise beni ziyaret etmedin! Kul cevap verecek:

- Yâ Rabbi! Sen âlemlerin Rabbi’sin! Sen hastalanmaktan münezzehsin, sen nasıl hastalanabilirsin ve ben seni nasıl ziyaret edebilirim?

Cenâb-ı Mevlâ (c.c):

- Filanca komşun, filan zamanda hastalanmıştı ve sen onu ziyaret etmedin. Eğer ziyaret etseydin, benim rahmetimi orada bulacaktın, diye buyuracak ve:

- Ey kulum! Ben acıkmıştım sen beni doyurmadın, diye seslenecek. O kul da:

- Yâ Rabbi! Sen âlemlerin Rabbisin ve sen acıkmaktan münezzehsin! Ben seni nasıl doyurabilirim? deyince,

Cenâb-ı Mevlâ (c.c):

- Filanca kişi açtı, yemeğe ihtiyacı vardı ve sen onu doyurmadın. Eğer onu doyurmuş olsaydın beni doyurmuş gibi olacaktın, buyuracak. (Tac, 3/196)

Bunun için muhterem kardeşlerim, mahlûka yapılan iyilik, Allah (c.c) içindir ve mükâfatını da bizzat Allah (c.c) verecektir. Hele hele yaptığı bir iyiliğin karşılığında “sağol” veya “Allah razı olsun” şeklinde bir dua bile almamış insanların yaptığı iyilik en faziletlisidir ve sevabı daha çoktur.

Hz. Aişe validemiz (r.a) bir fakir kendisine gelir de bir şey isterse, ona bir şey verdikten sonra, peşinden cariyesini gönderir:

- Git onu takip et, o bizden bir şey aldığı zaman bize ne şekilde dua edecek onu öğren, dermiş.

- Neden böyle bir şey yapıyorsun? diye kendisinden sorulduğu zaman:

- Onun duası benim yaptığım iyiliğin karşılığı olmasın, benim verdiğim sadaka sağlam kalsın diye takip ediyorum. O ne dua etmişse, ben de ona aynı şekilde dua ediyorum ki, yaptığım iyiliğin karşılığını ondan almamış olayım, buyurmuştur.

Onun için birisine bir şey verdiğimiz yahut, bir iyilik yaptığımız zaman iyilik yaptığımız o kişiye “Bize dua et”, işte “Bizi duanda unutma” dememeliyiz. Hatta o bize dua etmişse bizde ona aynı şekilde dua etmeli ve iyiliğimizin karşılığını yalnız Allah’tan (c.c) beklemeliyiz ve istemeliyiz. Çünkü bize mükâfatı yalnız Allah (c.c) verir.

Bir de muhterem kardeşlerim! Bir Müslüman kardeşimiz vefat ederse onun cenazesine katılmalıyız. Bu da İslâm’ın hakkıdır.

Peygamber Efendimiz (s.a.v) bir gün sahabelere:

- Kim bir Müslümanın cenazesine katılır ve namazını kılarsa, Cenâb-ı Mevlâ (c.c) ona bir kırat sevabı verir. Eğer cenazesine katılıp namazını kılar sonra da cenazenin defni tamamlanıncaya kadar refakat ederse ona iki kırat sevabı verilir buyurunca sahabeler sormuş:

- Yâ Resûlullah (s.a.v) kırat nedir? Biz onu bilmiyoruz, deyince Resûlullah (s.a.v):

- Bir kırat “Uhud dağı” kadardır, buyurmuştur.

Bir cenaze namazına katılmanın bir Uhud Dağı kadar sevabı olması, bir insan için ne büyük bir kazançtır. İşte bir Müslüman kardeşimiz vefat ederse, cenazesine katılalım, namazını kılalım eğer vaktimiz varsa, mezarlığa kadar gidelim. Eğer gidemez isek de biraz yürümüş olmak, bize bir kırat yani Uhud Dağı kadar sevap kazandırır.

Bazen Müslüman dostlar arasında şöyle durumlar oluyor: Meselâ “vallahi şöyle yapacaksın!” veya işte “olmaz billahi bunu yapacaksın” diye yemin ederek çekişmeler oluyor. Eğer bir kardeşimiz bize bir konuda ısrar ederek, böyle yeminli bir istekte bulunursa, o kardeşimizin yeminini bozdurmamalı ve mümkünse onun isteğini kırmamalı.

Müslüman kardeşlerimiz, bizden kendilerine bir konuda yardımcı olmamızı ve yol göstermemizi isterlerse, onlara bilgimiz ölçüsünde yardımcı olmalı ve ona yol göstermeliyiz. Müslümanlar, birbirlerinin daima iyiliğini istemeli ve hayrını dilemelidir.

Bazen bir insan kendi işinde, problem ve sıkıntılarını çözmekte zorlandığı halde, bir başka Müslüman kardeşinin yardımıyla kolayca sıkıntılarını aşabiliyor, yani bazen insan kendine yetersiz kalabiliyor. Çünkü insan kendi cephesinden bakınca olayların sadece bir yönünü görürken, başka biri olayların başka yönlerini de görebiliyor. O yüzden bir kardeşimiz, bir mesele hakkında bizimle istişare ederse, doğru bildiğimiz şeyleri ona söyleyerek ona yardımcı olmalı ve yol göstermeliyiz.

Muhterem kardeşlerim!

İslâm’da dostluk âdablarından birisi de, bir Müslüman kardeşimizin muhabbetini gıyabında da muhafaza etmektir. Bu çok önemlidir. Birbirimizi seviyoruz, yüz yüze geldiğimiz zaman, güzel tatlı dille konuşuyoruz, ancak gıyabında da üzerine taş atıyoruz. Çok af buyurunuz bu “nifak” ve “münafıklık” alâmetidir. Bir Müslüman kardeşimizin huzurunda nasıl sevgi ve saygı gösteriyor

isek, gıyabında da aynı sevgi ve saygıyı göstermeliyiz. Ve bize birisinden söz getirip, götüren kişileri de dinlememeliyiz.

Bu “nemamet”tir, başkalarından bize söz getiren kişi, bizden de başkalarına söz götürecektir. Bu konuyu biraz açıklayalım. Büyük günahlardan birisi de söz gezdirmek ve milletin arasını ifsad etmektir. Size kendinizi devamlı hayır söz söylemeye alıştırmanızı tavsiye ediyorum. Bu vesileyle, inşallah, Allah da (c.c) önünüze hayır getirir.

Şeyh Sadi Şirazi (k.s) bir hikâye anlatıyor:

“Bir adam bir suç işlemiş ve padişahın huzuruna getirilmiş. Padişah’ta bu suçundan dolayı adamın idamına hüküm vermiş. Padişah’ın huzurunda bulunan bu suçlu adam, başka bir lisana sahip olduğu için, padişahın ne hüküm verdiğini yanındaki tercümana sormuş. Tercüman’da:

- Padişah senin idam edilmeni emretti, deyince,

artık yaşamaktan ümidini kesen adam, padişaha çok ağır hakaretler ve küfürler yağdırmış.

- Nasılsa idam edileceğim, benim için artık bir kurtuluş ümidi yok, hiç değilse içimdeki kızgınlığı biraz olsun hafifletmek için, şu küfürleri Padişah’a söyleyeyim, demiş.

Muhterem kardeşlerim, köpeğin kovaladığı bir kedi bile, köşeye sıkışınca, başka çaresi kalmayınca köpeğin üzerine atlayabiliyor, çünkü başka çaresi kalmamış.

Bu da aynı onun gibi bir şey. Tabi lisanı başka olduğu için, bu adamın kendisine neler söylediğini padişah anlamamış. Yanındaki vezirlere sormuş. Eskiden biliyorsunuz, padişahların biri sağında, birisi de solunda olmak üzere iki veziri bulunurmuş, sağındaki vezir:

- Padişahım bu adam sana dua ediyor; “İnsanı af eden Allah da (c.c) affeder, sinirini yenip, öfkesine hâkim olandan Allah da (c.c) razı olur” diye size hep dua ediyor, deyince,

Padişahın kalbine şefkat ve merhamet duyguları hâkim olmuş ve:

- Mademki bu adam bana bu şekilde dua ediyor, ben de Allah (c.c) için bu adamı affettim” demiş.

Bu arada padişahın sol tarafında bulunan vezir:

- Padişahım! Sizin huzurunuzda yalan söylemek caiz olmaz, bu adam size dua filan etmedi, ağzına gelen bütün küfürleri söyledi, yani size dua değil, hakaret ve küfür etti, demiş ve sağ taraftaki vezire dönerek:

- Sen utanmıyor musun padişahımızın huzurunda yalan söylemeye? Bu adam küfür ettiği halde, dua etti diyorsun, diye çıkışmış.

Padişah akıllı birisi olduğundan -mâlum, akıllı olmasaydı padişah olamazdı- düşünmüş, düşünmüş ve sol tarafındaki vezire dönerek:

- Onun yalanı senin doğrudan çok daha iyi. Çünkü, bu vezirin yalanı bir insanın hayatını kurtarıyor, senin doğrun bir insanı öldürecek, bu yüzden ben senin değil, onun sözünü amel ederim. Sen “müfsid”sin ve fesadlık yapıyorsun, demiş.

Bunun için muhterem kardeşlerim; bir insan maslahat için yalan söyleyebilir, meselâ iki kişinin arasını düzeltmek veya karı-kocayı barıştırmak için yalan söyleyebilir. Bu konuda kadınlara çok iş düşüyor, meselâ bir kadın, kocasıyla kavga etmiş ve kocası hakkında kızgınlıkla onu kötileyen, suçlayan, aşağılayan sözler söylüyor diyelim. Ve gelmiş başka bir kadına böyle yaparak kocasını şikâyet ediyor. O kadın, kocasını şikâyet eden kadına:

- Bak kardeşim, senin kocan namazını kılan, haramlardan kaçınan iyi bir insan, peki ya, içki içen, kumar oynayan kötü bir insan olsaydı ne yapacaktın, demeli ve daima hayrı tavsiye etmeli veya bir adam hanımıyla kavga etmiş ve sinirli bir şekilde hanımını kötülüyorsa, ona da:

- Kardeşim, o kadındır, hanımdır, fakirdir. Sen ona merhamet et, o Allah'ın emanetidir, demelidir.

Bir insan evladını veya evlat, ana-babasını şikâyet ediyorsa, onlara da güzel sözler söyleyerek, onlara hayrı ve iyiliği tavsiye etmelidir.

Peygamber Efendimiz (s.a.v), arası bozuk olan iki kabilenin arasını düzeltmek için, Saad b. Muaz (r.a) 'ı görevlendirmişti. Saad b. Muaz (r.a) Ensar'dan olup, sahabenin büyüklerindedir. Nüfuzu çok fazla olan bu sahabe vefat ettiği zaman, Resûlullah (s.a.v):

- Saad'ın (r.a) cenazesine tam yetmiş bin melek katıldı ve Allah'ın (c.c) arşı Saad b. Muaz'ın (r.a) vefatına sallandı, buyurmuştur.

Yani Saad (r.a) öyle büyük bir sahabedir. Saad b. Muaz (r.a) bir süre sonra, gelip Peygamber Efendimiz'e (s.a.v) iki kabilenin arasını düzeltip, barıştırdığını haber verdi.

Resûlullah (s.a.v):

- Yâ Saad! Allah (c.c) senin sevabını kabul eylesin, buyurunca,

Saad b. Muaz (r.a):

- Yâ Resûlullah! (s.a.v) ne sevabı, onları barıştırdım ama ben helâk oldum. Çünkü onların arasını düzeltmek için yalan söyledim. Birisine gittim filanca seni çok seviyor, sana iltifat ediyor, senin için şöyle şöyle güzel şeyler söylüyor dedim. Diğerine de gidip aynı şeyleri ona da söyledim. Doğrusu bu yalanları söylemeye mecbur kaldım. Eğer söylemeseydim bunlar barışmazlardı, dedi.

Bunun üzerine Peygamber Efendimiz (s.a.v):

- **Yâ Saad! Hayrı yayan ve ifşa eden kişi yalancı değildir, sen yanlış bir iş yapmadın!** buyurmuştur. (*Keşfûl Hafa:2135*)

Muhterem kardeşlerim!

Bazı yerlerde yalan söylenebilir. Bazen fitneye sebep olan bir doğruyu söylemek uygun değildir. Maslahata sebep olan yalan sevaptır.

Peygamber Efendimiz (s.a.v):

- Yalan söylemek caiz değildir, yalnız üç yerde müstesna, buyurmuştur.

Peki bu üç müstesna şey nedir? Birincisi erkek hanımına, hanımı da kocasına yalan söyleyebilir. İşte “Sen benim canımsın, güzümsün, ruhumsun, ben seni her şeyden çok seviyorum” diyebilir, öyle olmasa da bu caizdir. Neden? Çünkü aradaki muhabbete vesile olduğu için.

İkincisi, savaş alanında kâfire karşı yalan söylenebilir. Çünkü harb hiledir.

Üçüncüsü, nasihat ve barıştırmak için yalan söylenebilir. Bir de, muhterem kardeşlerim, bir Müslüman kendisi için istediğini ve sevdiğini diğer Müslüman kardeşi için de sevmeli ve istemelidir. Kendisi için sevmediği ve istemediği bir şeyi de, Müslüman kardeşi için de sevmemeli ve istememelidir.

Zaten Peygamber Efendimiz (s.a.v):

- Bir kimse, kendisi için sevdiğini mü'min kardeşi için de severse ve kendisi için sevmediğini mü'min kardeşi için de sevmezse o hakkıyla mü'min olur.

İnşallah bundan sonra biz de böyle olalım. Tasavvuf ise, bundan daha ileri ve fazladır. Mü'min kardeşimizi, kendimize tercih etmeliyiz. Tasavvufta da böyledir. Cüneyd-i Bağdadî (k.s) zamanında sofileri şikâyet etmişler. “Bunlar münafıktır” diye cezaevine koymuşlar. Sonra da o zamanın şahidleriyle bu sofileri münafık diye idam etmek üzere celladın yanına götürmüşler. Cellat bu genç sofilere idam etmek için işaret etmiş:

- Biriniz buraya gelin! deyince o sofiler demiş ki:

- Önce ben, diğeri demiş ki:

- Hayır önce beni idam edin,

bakmış ve cellat şaşırmış, cellat bu ölüme koşan gençlere demiş ki:

- Siz nereye ve ne için koştuğunuzu biliyor musunuz? Sofiler:

- Biliyoruz idam edilmeye,

- Peki neden böyle yarışarcasına ölüme koşuyorsunuz? Sofiler:

- Bizler “ısar” ehliyiz, biz kardeşimizi kendimize tercih ediyoruz. Biz idam edilirken, diğer kardeşimiz, hiç değilse iki saat daha hayatta kalacak, tesbih çekecek ve ahirette makamı daha yüksek olacak, onun için biz kardeşimizi kendimize tercih ediyoruz” deyince, cellat:

- Sûbhanallah, eğer bunlar münafık ise, bu dünyada mü'min yok, demiştir.

Ve padişaha gidip olayı haber vermişler. Padişah da bu olay üzerine hepsini affetmiş. İşte biz de Müslüman kardeşlerimiz için daima hayrı isteyelim, Allah da (c.c) bize verir inşallah. Hatta gıyabında bir mü'min kardeşimize dua etsek, bir melek de duamıza “âmin” dedikten sonra, Allah da (c.c) sana aynısını versin diye dua eder.